

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-542/09

Evropská komise

v.

Nizozemské království

„Nesplnění povinnosti státem — Volný pohyb osob — Přístup migrujících pracovníků a jejich rodinných příslušníků ke vzdělání — Financování vysokoškolského studia mimo území dotyčného členského státu — Podmínka bydliště“

Shrnutí rozsudku

1. *Volný pohyb osob — Pracovníci — Rovné zacházení — Sociální výhody*

(Článek 45 SFEU; nařízení Rady č. 1612/68, ve znění nařízení č. 2434/92, čl. 7 odst. 2)

2. *Volný pohyb osob — Pracovníci — Rovné zacházení — Sociální výhody — Přístup dětí pracovníka ke vzdělávání*

(Nařízení Rady č. 1612/68, ve znění nařízení č. 2434/92, článek 7 odst. 2 a článek 12)

1. Členský stát, který stanoví pro migrující pracovníky a jejich nadále vyživované rodinné příslušníky podmínku bydliště po dobu nejméně tří let z posledních šesti let předcházejících zápisu k vysokoškolskému studiu mimo tento členský stát k tomu, aby mohli získat finanční prostředky na vysokoškolské studium mimo tento stát, neplní povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 45 SFEU a z čl. 7 odst. 2 nařízení č. 1612/68 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství, ve znění nařízení č. 2434/92.

U takové podmínky hrozí, že bude působit především v neprospěch migrujících a přeshraničních pracovníků – státních příslušníků jiných členských států, neboť osobami, které v příslušném členském státě nemají bydliště, jsou nejčastěji osoby, které nejsou jeho státními příslušníky. V tomto kontextu není rozhodující, že se sporné opatření případně týká stejně tak tuzemských státních příslušníků, kteří nejsou schopni splnit tato kritéria, jako státních příslušníků jiných členských států. Aby opatření mohlo být kvalifikováno jako nepřímá diskriminace, není nutné, aby mělo za účinek upřednostňování všech tuzemských státních příslušníků, nebo aby znevýhodňovalo pouze státní příslušníky jiných členských států s vyloučením tuzemských státních příslušníků.

Cíl spočívající v zabránění nepřiměřené finanční zátěži nemůže být považován za naléhavý důvod obecného zájmu, který může odůvodnit takové nerovné zacházení mezi tuzemskými pracovníky a pracovníky z jiných členských států. Pokud se v tomto ohledu jedná o migrující a přeshraniční pracovníky, skutečnost, že vstoupili na pracovní trh členského státu, v zásadě vytváří dostatečnou integrační vazbu se společností tohoto členského státu, která jim umožňuje, aby se na ně vztahovala zásada rovného zacházení ve srovnání s tuzemskými pracovníky, pokud jde o sociální výhody. Tato zásada je použitelná nejen na všechny podmínky zaměstnání a práce, nýbrž také na všechny výhody, které ať jsou spojeny, či nikoli s pracovní smlouvou, jsou obecně přiznávány tuzemským pracovníkům, zejména z důvodu jejich objektivního postavení pracovníků nebo pouze z důvodu jejich obvyklého

bydliště v tuzemsku. Integrovaná vazba vyplývá zejména ze skutečnosti, že migrující pracovník daněmi, jež odvádí v hostitelském členském státě ze závislé činnosti, kterou v něm vykonává, přispívá rovněž k financování sociálních politik tohoto členského státu, a musí z nich mít prospěch za stejných podmínek jako tuzemští pracovníci.

Taková právní úprava dále není odůvodněna podporou mobility studentů. Je pravda, že takové odůvodnění představuje naléhavý důvod obecného zájmu, který může odůvodnit omezení zásady zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti. Nicméně právní úprava, která může omezit takovou základní svobodu zaručenou Smlouvou, jako je volný pohyb pracovníků, může být platně odůvodněna pouze tehdy, pokud jde vhodná k dosažení sledovaného legitimního cíle a nejde nad rámce toho, co je nezbytné pro jeho dosažení. Shora uvedené opatření má přitom příliš vylučující povahu. Pravidlo zvané „tři ze šesti let“ totiž tím, že stanoví konkrétní doby trvání bydliště na území dotyčného členského státu, upřednostňuje skutečnost, která není nutně jediným reprezentativním prvkem skutečné vazby mezi dotyčným a uvedeným členským státem.

(viz body 38, 65–66, 69, 72–73, 86, 89 a výrok)

2. Rodinní příslušníci migrujícího pracovníka jsou nepřímými adresáty rovného zacházení přiznávaného tomuto pracovníkovi ustanovením čl. 7 odst. 2 nařízení č. 1612/68 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství, ve znění nařízení č. 2434/92. Vzhledem k tomu, že přiznání financování studia dítěti migrujícího pracovníka představuje pro migrujícího pracovníka sociální výhodu, může se dítě samo opírat o toto ustanovení k získání tohoto financování, pokud je toto financování na základě vnitrostátního práva přiznáváno přímo studentovi. Tato výhoda nicméně představuje pro migrujícího pracovníka sociální výhodu ve smyslu uvedeného ustanovení pouze tehdy, pokud nadále zajišťuje výživu svého potomka.

Naopak článek 12 téhož nařízení přiznává dětem migrujícího pracovníka vlastní nárok na přístup ke vzdělání. Tento nárok nezávisí ani na statusu závislého dítěte, ani na právu pobytu jeho rodičů v hostitelském členském státě. Není ani omezen na děti migrujících pracovníků, jelikož se vztahuje rovněž na děti bývalých migrujících pracovníků. Článek 12 pouze vyžaduje, aby dítě žilo se svými rodiči nebo s jedním z nich v členském státě v době, kdy v něm alespoň jeden z jeho rodičů pobýval v postavení pracovníka.

I když je pravda, že čl. 7 odst. 2 a článek 12 nařízení č. 1612/68 mají odlišnou osobní působnost, nic to nemění na tom, že oba tyto články totožným způsobem zakotvují obecné pravidlo, které všem členským státům v oblasti vzdělávání ukládá, aby zajistily rovné zacházení mezi svými státními příslušníky a dětmi pracovníků – státních příslušníků jiného členského státu – kteří mají bydliště na jeho území.

Rozsah osobní působnosti povinnosti rovného zacházení stanovené v čl. 7 odst. 2 každopádně nemůže záviset na povaze diskriminace.

(viz body 48–51, 53)